

Ministerie van Binnenlandse Zaken
T.a.v. de heer drs. S.A. Blok
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Utrecht, 16 september 2016

Geachte heer Blok,

Op 1 juli heeft u het Ontwerpbesluit Bouwwerken Leefomgeving voor marktconsultatie gepubliceerd. Graag maak ik gebruik van de gelegenheid tot inbreng van de zienswijze van NRP Spaar het Klimaat, themagroep verbonden aan het NRP, platform voor transformatie en renovatie.

Het NRP is een uniek netwerk dat bestaat uit ongeveer 100 private partijen en branches uit de volle breedte van de vastgoedsector. Het NRP zorgt voor randvoorwaarden die herontwikkeling en investeringen in bestaand vastgoed aantrekkelijker maken. De themagroep NRP Spaar het Klimaat bestaat uit partners van het NRP die belang hechten aan een versnelde energetische renovatie van vastgoed in Nederland, woningen en utiliteit.

De reden voor participatie in deze consultatieronde ligt besloten in de missie van NRP Spaar het Klimaat. NRP Spaar het Klimaat wil ...

NRP Spaar het Klimaat heeft recent tevens geparticipeerd in de Energie-dialogoog, geïnitieerd door uw Collega van Economische Zaken. In de participatie-bijeenkomsten is het belang van versnelling van de energetische renovatie ingebracht door de energiesector, professionals en burgers, gemeenten, bouwondernemingen, bouwtoeleveranciers en vele andere organisaties.

Op 23 juni 2015 heb ik in een brief aan u gepleit voor een omvangrijk maatregelenpakket voor de gebouwde omgeving. Dat maatregelenpakket zou dienen te voorzien in het bijdragen aan de doelstelling om 25-40% CO₂ te reduceren in Nederland in 2020 ten opzichte van 1990. U bent daar, samen met het landsbestuur toe verplicht, conform de uitspraak van de rechter in Den Haag (de zogenaamde 'Klimaatzaak').

Indien een 'aandeel naar rato van de emissies' door de gebouwde omgeving zou moeten worden geleverd, dan zou een equivalent van 700 duizend woningen in 2020 energie- en klimaatneutraal moeten worden gemaakt in de periode 2016-2020. Deze opgave kan niet alleen worden bereikt op basis van vrijblijvende maatregelen, zoals de recent opengestelde subsidie voor energiebesparing

en een eerdere subsidieregeling voor duurzame energie. De grondige herziening van het Bouwbesluit 2012, BBL genoemd, biedt bij uitstek de gelegenheid om hierin bij te dragen.

In onze visie draagt het voorgestelde Ontwerpbesluit Bouwwerken Leefomgeving daar onvoldoende aan bij.

Met instemming zie ik dat u de bestaande bouw in het Ontwerpbesluit (hoofdstuk 3) voor laat gaan aan Nieuwbouw (hoofdstuk 4). Dat is een belangrijke, ook symbolische keuze. Wij steunen deze volgorde.

In hoofdstuk 3, afdeling 3.4 over Duurzaamheid en bruikbaarheid heeft u voor de energiezuinigheid (paragraaf 3.4.1., artikel 3.85a en 3.85b) bepaald dat voor woonfuncties, anders dan groepszorgwoning geen eisen gesteld worden aan het nemen van energiebesparende maatregelen. Voor de woonfunctie inzake groepszorgwoningen stelt u eisen aan energiezuinigheid, aanbevelingen energielabel, afbakening maatwerkvoorschriften energiebesparende maatregelen. Het van toepassing verklaren voor "alle niet hierboven genoemde gebruiksfuncties" (bijeenkomstfunctie, celfunctie, gezondheidszorgfunctie, industrie functie, kantoorfunctie, logiesfunctie, onderwijsfunctie, sportfunctie, winkelfunctie) steun ik. Gezien de praktijk blijft het van het grootste belang om het bevoegd gezag in staat te stellen om effectief te handhaven en hiervoor de benodigde ruimte in uw begroting op te nemen of anderszins te ondersteunen dat er sprake is van een gelijk speelveld voor burgers en ondernemers.

Het uitzonderen van een groot aantal bouwwerken (artikel 6.27) voor het energielabel, hoe gebrekkig het huidige energielabel ook is vormgegeven, dient kritischer beschouwd te worden met het oog op de ruime mogelijkheden voor energetische renovatie die ook in die gevallen aanwezig zijn. Ik geef u de overweging mee om de sterke functiegerichte beperkingen meer los te laten, en de eisen op het gebied van energiebesparing te versterken, en tenminste te vervangen door een inspanningsverplichting voor eigenaren van rijks-, provinciale en gemeentelijke monumenten maatregelen te treffen die een terugverdientijd hebben van minder dan vijf jaar, geen algemene uitzondering te maken voor gebouwen die gebruikt worden voor erediensten en religieuze activiteiten, maar hiervoor het bevoegd gezag te laten bepalen in hoeverre er ontheffingen voor de algemene regel kunnen worden verstrekt. Voor gebouwen die minder dan vier maanden per jaar worden gebruikt kan worden verlangd dat eisen voor een energiezuinig en gezond binnenklimaat worden gesteld. Immers, indien deze vier maanden juist in het 'stookseizoen' liggen, is het minstens zo belangrijk dat verspilling van energie plaatsvindt, of dat het in een latere fase, bij een wijziging van het gebruik van de woning, de bewoning leidt tot een hoog energieverbruik.

Artikel 6.28 (eisen aan het energielabel)

Op dit moment voldoet de nederlandse versie van het energielabel nog niet aan de kwaliteit die de EPBD vereist. Positief is dat in het ontwerpbesluit BL is opgenomen dat aanbevelingen voor een kostenoptimale of kosteneffectieve verbetering van de energieprestatie in het energielabel worden opgenomen. In het huidige systeem is een maatwerk-advies niet opgenomen en wordt slecht door middel van algemene teksten suggesties gedaan voor verbetering van de energieprestatie.

Graag zou ik zien dat naast een kostenoptimale of kosteneffectieve verbetering ook standaard wordt voorzien in een opsomming van maatregelen die genomen zouden kunnen worden als energieneutraliteit als uitgangspunt wordt genomen. Een dergelijke opsomming sluit aan bij de ambitie van het rijk om in 2050 een energieneutrale gebouwde omgeving te bereiken, en bij decentrale ambities van gemeenten en provincies op dat punt.

Artikel 6.28 lid 5. Graag zou ik zien dat de geldigheid van een energielabel wordt beperkt tot 5 jaar, gerekend vanaf de datum van afgifte. Daarmee sluit het energielabel beter aan bij de eis tot het nemen van maatregelen met terugverdientijd tot en met 5 jaar.

Artikel 6.29 (kenbaarheid energielabel). Het bewustwordingsproces gaat een stuk sneller indien de zichtbaarheid van het energielabel wordt vergroot. Ik stel voor dat voor elk openbaar gebouw, groter dan 50m², en voor alle gevallen waarvoor een energielabel is vereist, deze via een website wordt getoond of gevonden kan worden. In 2018 zou voor alle bouwwerken in een openbaar register moeten kunnen worden nagezocht welk energielabel is vertrekt en op welke datum, welke maatregelen nodig zijn om deze naar energieneutraliteit te brengen. Dit stelt de markt in de gelegenheid om actief aanbiedingen te doen aan de eigenaren.

Artikel 6.37 (keuring van airconditioningssystemen) en verder

Ik stel voor dat de artikelen die de bevordering van de kwaliteit van het binnenklimaat tot doel hebben, worden uitgebreid met een artikel of lid (van bijvoorbeeld 6.41 (inzage in bescheiden), de opname van de keuringsresultaten, de aanbevelingen voor verbetering van de energieprestatie van het gekeurde airconditioningssysteem zowel voor als na uitvoering van onderhoud in een openbaar register wordt opgenomen, in aanvulling op de 'ter inzagelegging' bij het bevoegd gezag. Dit maakt het mogelijk dat (toekomstig) gebruikers en bezoekers van het gebouw zich kunnen informeren over de kwaliteit van het binnenklimaat en de voorgestelde verbeteringen, hetgeen de volksgezondheid zal bevorderen. Zo kunnen bijvoorbeeld sollicitanten de kwaliteit van het binnenklimaat van de toekomstige werkplek mede in de overwegingen betrekken bij de keuze voor een werkgever, en daarmee teleurstellingen bij de werkgever over het vertrek van werknemers die klachten ontwikkelen op de werkplek voorkomen.

Wij zijn gaarne bereid om u in een nader gesprek uitleg te geven over de betrokkenheid en medewerking die wij aan deze belangrijke doelstellingen voor de gebouwde omgeving in Nederland kunnen leveren. U kunt daartoe contact opnemen met de heer E. Vuijk, tel. 06 23254805 of e.vuyk@nrp.nl.

namens NRP Spaar het Klimaat,

Dr. D.K.J. Tommel

voorzitter NRP Spaar het Klimaat